

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	V
Ten geleide	VII
Lijst van afkortingen	XXIII

I. INLEIDENDE HOOFDSTUKKEN

Hoofdstuk 1	
Inleiding	3
<i>M. van Luyn</i>	
1.1 Inleiding	3
1.2 Ontstaansgeschiedenis van het financieel recht	3
1.3 Bronnen van het financieel recht	5
Hoofdstuk 2	
Beleggingsproducten: kenmerken en risico's	11
<i>W.M. Schonewille</i>	
2.1 Inleiding	11
2.2 Sparen of beleggen?	11
2.3 Basisrisico's van beleggen	12
2.4 Specifieke aan financiële instrumenten verbonden risico's	15
2.4.1 Obligaties	15
2.4.2 Aandelen	17
2.4.3 Fondsen	20
2.4.4 Opties	22
2.4.5 Futures	25
2.4.6 Turbo's	27
2.4.7 Warrants	30
2.4.8 Gestructureerde producten	31
2.4.9 Over-the-counter producten	32
2.4.10 Beleggingsobjecten	35

Hoofdstuk 3		
Bancaire, verzekerings- en pensioenproducten		37
<i>E.L.M. van Kranenburg</i>		
3.1	Inleiding	37
3.2	Bancaire producten	40
	3.2.1 Spaarproducten	40
	3.2.2 Beleggingsproducten	41
	3.2.3 Leningsproducten	42
3.3	Hypotheken	44
3.4	Verzekeringsproducten	47
	3.4.1 Schadeverzekering	47
	3.4.2 Levensverzekeringen	49
	3.4.3 Natura-uitvaartverzekering	49
3.5	Pensioenproducten	50
	3.5.1 De uitkeringsovereenkomst	50
	3.5.2 Kapitaalovereenkomst	50
	3.5.3 Premieovereenkomst	51
II.	SPELERS OP DE FINANCIËLE MARKTEN	
Hoofdstuk 4		
Beleggingsondernemingen		55
<i>M. van Luyn</i>		
4.1	Inleiding	55
4.2	Beleggingsonderneming – de definitie	56
4.3	Beleggingsonderneming - verschijningsvormen	57
4.4	Vergunningsplicht voor beleggingsondernemingen	57
	4.4.1 Vergunning en vereisten	58
	4.4.2 Uitzonderingen op de vergunningsplicht	59
4.5	Doorlopend toezicht	60
4.6	Orderuitvoeringsbeleid en belangentegenstellingen	60
	4.6.1 Best Execution	60
	4.6.2 Belangenconflicten	62
	4.6.3 Orderverwerking	63
Hoofdstuk 5		
Beleggingsinstellingen		65
<i>A.L. Wissing</i>		
5.1	Inleiding	65
5.2	Reikwijdte	65
	5.2.1 Algemeen	65
	5.2.2 Financieel toezichtregime	66

5.2.2.1	Reikwijdte definities en vergunningplicht naar huidig recht	66
5.2.2.2	Reikwijdte definities en vergunningplicht naar toekomstig recht	68
5.3	Positie beleggingsinstelling op de financiële markten	69
5.3.1	Onderscheid ‘beleggingsinstelling’ en ‘bank’	69
5.3.2	Onderscheid ‘beleggingsinstelling’ en ‘beleggingsonderneming’	69
5.3.3	Onderscheid ‘beleggingsinstelling’ en ‘andere effectenuitgevende instellingen’	71
5.4	Verschijningsvormen	72
5.4.1	Inleiding	72
5.4.2	Verdeling naar rechtsvorm	72
5.4.2.1	Rechtsvormen beleggingsmaatschappij	73
5.4.2.2	Rechtsvormen beleggingsfonds	73
5.4.2.3	Herkwalificatierisico	74
5.4.2.4	Fiscale verschillen tussen een beleggingsmaatschappij en een beleggingsfonds	75
5.4.3	Verdeling naar Europese status	76
5.4.3.1	Icbe’s	76
5.4.3.2	ABI’s	77
5.4.3.3	Adequaat toezicht beleggingsinstellingen (ATB’s) en het derdelandenbeleid onder de AIFM-richtlijn	79
5.4.4	Verdeling naar structuur	80
5.4.4.1	Open-end of closed-end beleggingsinstellingen	80
5.4.4.2	Paraplufondsen	81
5.4.4.3	Master-feeder fondsen	81
5.4.4.4	Verdeling naar toelating tot de handel op een gereguleerde markt (‘beursnotering’)	82
5.5	Goederenrechtelijke vragen over afgescheiden vermogen, eigendom en beschikking	83
5.5.1	Beleggingsmaatschappij	83
5.5.2	Beleggingsfonds	83
5.6	Spelers en spelregels	85
5.6.1	Beheerder	85
5.6.1.1	Werkzaamheden	85
5.6.1.2	Vergunningplicht en hierop bestaande uitzonderingen en vrijstellingen	85
5.6.1.3	Vergunningeisen	88
5.6.2	Bewaarder	89
5.6.2.1	Werkzaamheden	89
5.6.2.2	Toezichtseisen	90
5.6.3	Deelnemers	91

Hoofdstuk 6	
Banken	95
<i>C.W.M. Lieverse</i>	
6.1	Banken 95
6.2	Banken – het begrip/elementen uit de definitie 95
6.3	Het begrip bank in de praktijk 97
6.4	Banken die van de vergunningplicht zijn vrijgesteld 98
6.5	De bankbeleggingsonderneming 98
6.6	Een vrijwillige bankvergunning 99
6.7	Het aantrekken van opvorderbare gelden 99
6.8	De vergunningplicht als bank, markttoegang algemeen 100
6.9	De vergunningvereisten 101
6.10	De toets van de aandeelhouders van een bank 102
6.11	Toegang tot de Nederlandse markt 103
6.12	Toegang tot de buitenlandse markten voor Nederlandse banken 103
6.13	Doorlopend (prudentieel) toezicht op een bank 103
6.14	Gedragstoezicht op een bank 106
6.15	Depositogarantie 107
6.16	Code Banken 107
6.17	Toekomstige ontwikkelingen 107
Hoofdstuk 7	
Verzekeraars en pensioenfondsen	109
<i>C.W.M. Lieverse</i>	
7.1	Verzekeraars, inleiding 109
7.2	Verzekeraars, elementen uit de definitie 109
7.3	Het begrip verzekeraar/verzekering in de praktijk 110
7.4	Vrijgestelde verzekeraars 111
7.5	De vergunningplicht als verzekeraar, markttoegang algemeen 111
7.6	De vergunningvereisten 112
7.7	De toets van de aandeelhouders van een verzekeraar 114
7.8	Toegang tot de Nederlandse markt 114
7.9	Toegang tot de buitenlandse markten voor Nederlandse verzekeraars 114
7.10	Doorlopend prudentieel toezicht op verzekeraars 115
7.11	Doorlopend toezicht: financiële eisen 116
7.12	Andere activiteiten van verzekeraars/gedragstoezicht 117
7.13	Samenwerking met distributeurs 117
7.14	Bescherming van verzekerden tegen (dreigende) insolventie van een verzekeraar 117
7.15	Code Verzekeraars 118
7.16	Toekomstige ontwikkelingen 119
7.17	Pensioenfondsen 119

Hoofdstuk 8		
Financiële dienstverleners		121
<i>C.W.M. Lieverse</i>		
8.1	Financiële dienstverlening, inleiding en plaatsbepaling	121
8.2	Kernbegrippen uit de financiële dienstverlening	123
8.3	Markttoegang voor financiële dienstverleners	125
8.4	Markttoegang, vergunningeisen	127
8.5	Markttoegang, uitzonderingen	128
8.6	Doorlopende eisen aan de bedrijfsvoering van een financiële dienstverlener	128
8.7	Beloning van bemiddelaars en adviseurs; provisieregulering en -transparantie	130
8.8	Markttoegang tot en buiten Nederland	131
8.9	Samenwerking financiële dienstverleners	131
Hoofdstuk 9		
Toezichthouders		133
<i>G.P. Roth en M. van Eersel</i>		
9.1	Twee toezichthouders: AFM en DNB	133
9.2	Informatieverstrekking; geheimhouding	134
9.3	Informatie-uitwisseling	135
9.4	Financiering	135
9.5	Mandatering	136
9.6	Samenwerking	136
9.7	Aansprakelijkheid	137
9.8	Andere toezichthouders; toezicht op toezicht	138
Hoofdstuk 10		
Handelsplatformen		141
<i>F.F. Nagelkerke en E.J.H. Vis-Osendorp</i>		
10.1	Inleiding	141
10.2	Ontstaansgeschiedenis van een beurs in Nederland	142
10.3	Wat zijn handelsplatformen?	143
10.4	Multilaterale handelsfaciliteit (MTF)	144
10.5	Gereguleerde markt	145
10.6	Beleggingsonderneming met systematische interne afhandeling (SI)	146
10.7	Hoe werkt een handelsplatform?	147
10.8	Vergunningprocedure en doorlopend toezicht	149
10.8.1	Vergunningsprocedure	149
10.8.1.1	Vergunningplicht	149
10.8.1.2	Vergunningvereisten	150
10.8.2	Vrijstellingen of ontheffing op de vergunningplicht	155
10.8.3	Doorlopend toezicht	155

10.8.4	Handhavingsbevoegdheden van de AFM en DNB	157
10.8.5	Toepasselijkheid Europese richtlijnen	157
10.8.6	Toekomstige aanpassingen	157

III. FINANCIËLE MARKTEN

Hoofdstuk 11

Inleiding deel financiële markten: de levensloop van een effect	161
--	-----

M. van Luyn

11.1	Inleiding	161
11.2	De levensloop van een effect	161
11.2.1	Primaire Markt	161
11.2.2	Orderopgave	162
11.2.3	Tradematching	163
11.2.4	Clearing en Settlement	164
11.2.5	Custody	164

Hoofdstuk 12

Primaire markt	167
-----------------------	-----

C.W.M. Lieverse

12.1	Inleiding en terminologie	167
12.2	De civielrechtelijke stappen om aandelen of obligaties te creëren	168
12.3	De uitgifte en plaatsing van effecten	169
12.4	De investeerders, beursnotering	170
12.5	De beleggingsinstelling als uitgevende instelling	170
12.6	Andere bijzondere uitgevende instellingen: banken/partijen die vreemd vermogen aantrekken	171
12.7	Andere typen uitgevende instellingen: ondernemingen en overheden	172
12.8	De prospectusplicht; art. 5:2 Wft	173
12.9	De prospectusplicht, elementen uit art. 5:2 Wft	173
12.10	Het prospectus: de prospectusrichtlijn, inleiding	175
12.11	Vrijstellingen van/uitzonderingen op de prospectusplicht, de hoofdlijnen	175
12.12	De vrijstellingen en uitzonderingen van de prospectusplicht in de praktijk	177
12.13	Het opstellen van een prospectus	177
12.14	De prospectusplicht volgens de prospectusrichtlijn: hoe werkt het?	178
12.15	Een uitwerking van de prospectusplicht in hoofdlijnen	179
12.16	Het bepalen van de bevoegde autoriteit voor goedkeuring van het prospectus	180
12.17	Vormgeving van het prospectus	180
12.18	De inhoud van het prospectus	181
12.19	De taal van het prospectus	182

12.20	De prospectusgoedkeuring	183
12.21	Reikwijdte, geldigheidsduur, wijziging en aanvulling van een eenmaal goedgekeurd prospectus	183
12.22	Publicatie van een eenmaal goedgekeurd prospectus	184
12.23	Reclame-uitingen	185
Hoofdstuk 13		
	Overnames van beursfondsen: het openbaar bod	187
	<i>P.E.B. Corten</i>	
13.1	Inleiding	187
13.2	Motieven voor het uitbrengen van een bod	187
13.3	Overgang van de biedingsregels naar de Wft en beleidsmatige aanpassing in 2012	188
13.4	Een aantal opmerkingen over de reikwijdte van de biedingsregels in de Wft	189
	13.4.1 Biedingsregels ook van toepassing op buitenlandse doelvennootschap met notering in Nederland	189
	13.4.2 Buiten besloten kring-element geschrapt	190
13.5	De belangrijkste materiële biedingsregels van de Wft	191
	13.5.1 Aankondigen van een openbaar bod (fase 1)	193
	13.5.2 Tussentijdse berichtgeving over het bod (fase 2)	195
	13.5.3 Uitbrengen bod (fase 3)	195
	13.5.3.1 Aanvraag goedkeuring biedingsbericht	195
	13.5.3.2 Certain funds	196
	13.5.3.3 Het biedingsbericht	197
	13.5.4 Aanmeldingstermijn en gestanddoening (fase 4)	200
	13.5.4.1 Algemeen	200
	13.5.4.2 Duur van de aanmeldingstermijn	201
	13.5.4.3 Gestanddoening	202
	13.5.4.4 Best price rule	203
13.6	Betaling en levering en de na-aanmeldingstermijn (fase 5)	204
	13.6.1 Betaling en levering	204
	13.6.2 Na-aanmelding	204
	13.6.3 Verbod van gunstiger transacties na gestanddoening	204
13.7	Overig	205
	13.7.1 Het verplicht bod	205
	13.7.2 Het partieel bod en het tender bod	207
	13.7.3 Aanpassing Bob en Vrijstellingsbesluit overnamebiedingen Wft in 2012	208
	13.7.3.1 De ‘put up or shut up’-regeling	208
	13.7.3.2 Aanpassing Vrijstellingsbesluit overnamebiedingen Wft	209
13.8	Ten slotte	210

IV. BIJZONDERE ONDERWERPEN

Hoofdstuk 14	
Zorgplicht	215
<i>M. van Luyn</i>	
14.1	Inleiding 215
14.2	Kwalificatie rechtsverhouding 215
14.3	Vormen van beleggingsdienstverlening en soorten klanten 217
14.4	Zorgplichten in het kader van beleggersbescherming 219
14.4.1	Zorgplicht voorafgaand aan de dienstverlening 219
14.4.2	Zorgplicht bij het aangaan van de dienstverlening 220
14.4.3	Zorgplicht tijdens de uitvoering van de dienstverlening 221
14.4.4	Rapportage en controle 223
14.5	Krediet en zorgplicht 225
Hoofdstuk 15	
Voorwetenschap en marktmanipulatie	227
<i>P.E.B. Corten en J.S. Kalisvaart</i>	
15.1	Inleiding 227
A.	Voorwetenschap 228
15.2	Definitie van voorwetenschap 228
15.3	Informatie moet concreet zijn 228
15.4	De informatie dient betrekking te hebben op het Beursfonds of op de handel 229
15.4.1	De informatie moet niet openbaar zijn gemaakt 229
15.4.2	Openbaarmaking heeft significante invloed op de koers 229
15.5	Plicht tot openbaarmaking van voorwetenschap en andere preventieve maatregelen 230
15.5.1	Wijze van algemeen verkrijgbaar stellen van informatie 230
15.5.2	Bevoegdheid tot uitstel van openbaarmaking van koersgevoelige informatie 231
15.5.3	Andere preventieve maatregelen 232
15.6	Verbod tot gebruik van voorwetenschap 232
15.6.1	Enkele opmerkingen over de elementen van de verbodsbepaling 232
15.6.2	Uitzonderingen op het verbod tot gebruik van voorwetenschap 235
15.7	Het tipverbod 238
15.7.1	Enkele opmerkingen over de elementen van het tipverbod 238
B.	Marktmanipulatie 240
15.8	Verbod op marktmanipulatie 240
15.8.1	De vormen van verboden handelingen 240
15.8.2	Enkele bestanddelen van het verbod op marktmanipulatie nader toegelicht 240

15.8.3	Een aantal voorbeelden	241
15.9	Rechtvaardigingsgrond bij een misleidend signaal en kunstmatig prijsniveau	242
15.10	Uitzonderingen op de verbodsbepaling	243
Hoofdstuk 16		
	Giraal betalingsverkeer door middel van overboeking of incasso	245
	<i>R.E. van Esch</i>	
16.1	Inleiding	245
16.2	Proces van uitvoering overboeking en incasso	245
16.3	Juridische aspecten van de overboeking en de incasso	247
16.4	Publiekrecht	247
16.4.1	Inleiding	247
16.4.2	Toeziethouders	248
16.4.3	Toezicht op toegang tot de markt	248
16.4.4	Prudentieel toezicht	249
16.4.5	Gedragstoezicht financiële ondernemingen	250
16.4.6	Gedragstoezicht financiële markten	252
16.5	Privaatrecht	252
16.5.1	Inleiding	252
16.5.2	Girale betaling bevrijdend	253
16.5.3	Moment van betaling	254
16.5.4	De raamovereenkomst betreffende de betaalrekening	254
16.5.5	Instemming met betaalopdracht	254
16.5.6	Herroeping betaalopdracht	255
16.5.7	Weigering betaalopdracht	255
16.5.8	Uitvoeringstermijn betaalopdracht en incasso	256
16.5.9	Stornering incasso	256
16.5.10	Betaalinstrument	257
16.5.11	Maatregelen bij verlies, diefstal of onbevoegd gebruik van een betaalinstrument	257
16.5.12	Schade tengevolge van onbevoegd gebruik van een betaalinstrument	258
16.5.13	Aansprakelijkheid voor niet of gebrekkige uitvoering betalingstransactie	259
16.5.14	Aansprakelijkheid voor niet of gebrekkige uitvoering van incasso	260
16.5.15	Aansprakelijkheid voor niet toegestane betalingstransactie	261
16.5.16	Uitsluiting van aansprakelijkheid	261
16.5.17	Bewijslast	261

Hoofdstuk 17		
Afwikkeling van effectentransacties en bewaring van effecten		263
<i>H. Bais</i>		
17.1	Inleiding	263
17.2	Historie	264
	17.2.1 K- en CF stukken	264
	17.2.2 Giraal effectenverkeer	265
	17.2.3 Andere vormen van bewaring	265
17.3	De Wge	266
	17.3.1 Achtergrond en doelstellingen van de Wge	266
	17.3.2 Opbouw van het girale stelsel	267
	17.3.3 Effecten in de zin van de Wge	268
	17.3.4 Opname in het girale systeem en immobilisatie van Nederlandse effectenvoorraad	269
	17.3.5 Inbewaringgeving van een gestolen toondereffect	271
	17.3.6 Levering van ‘Wge-rechten’	272
	17.3.7 Uitoefening van rechten deelgenoten jegens uitgevende instelling	273
17.4	Clearing van effectentransacties	274
17.5	Clearing van buitenbeurs (OTC) effectentransacties	275
17.6	Vermogensscheiding	276
	17.6.1 Vermogensscheiding in het algemeen	276
	17.6.2 Vermogensscheiding bij beleggingsondernemingen die geen bank zijn	277
	17.6.3 Vermogensscheiding bij beleggingsondernemingen die bank zijn	277
	17.6.4 De beleggersgiro	278
	17.6.5 Alternatieve regelingen ter zake van vermogensscheiding	279
17.7	Toezicht op afwikkelingsystemen en het voorstel voor een Wet afwikkelingsdiensten	279
Hoofdstuk 18		
Internationaal privaatrecht en financiële dienstverlening		281
<i>R.E. van Esch</i>		
18.1	Inleiding	281
18.2	Rechtsmacht	282
	18.2.1 Inleiding	282
	18.2.2 Brussel I: geen forumkeuze	283
	18.2.3 Brussel I: wel forumkeuze	284
18.3	Het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst	285
	18.3.1 Inleiding	285
	18.3.2 Overeenkomst tussen ondernemingen	286
	18.3.3 Consumentenovereenkomsten	288
	18.3.4 Bestaan en geldigheid van overeenkomsten	289

18.3.5	De onderwerpen die het toepasselijk recht beheerst	290
18.4	Goederenrecht	291
18.4.1	Inleiding	291
18.4.2	Zaken	291
18.4.3	Vorderingsrechten	293
18.4.4	Aandelen	295
18.4.5	Giraal overdraagbare effecten	296
V.	RECHTSBESCHERMING, HANDHAVING & COMPLIANCE	
Hoofdstuk 19		
	Compliance en integriteit	299
	<i>K. Klaver</i>	
19.1	Inleiding	299
19.2	Achtergrond en ontwikkelingen	300
	19.2.1 Bestaansgrond van integriteitsregelgeving	300
	19.2.2 Ontwikkelingen in integriteitsregelgeving	302
19.3	Wettelijke eisen aan integriteit	304
	19.3.1 Integere bedrijfsvoering	304
	19.3.2 Zorgvuldige dienstverlening	308
	19.3.3 Integer marktgedrag	310
19.4	Waarborgen van integriteit	311
	19.4.1 Integere bedrijfscultuur	311
	19.4.2 Compliancefunctie	314
Hoofdstuk 20		
	Toezicht, handhaving en rechtsbescherming	317
	<i>G.P. Roth en M. van Eersel</i>	
20.1	Inleiding	317
20.2	Onderzoek door AFM en DNB	317
	20.2.1 Algemeen	317
	20.2.2 Onderzoeksbevoegdheden (afdeling 5.2 Awb)	318
	20.2.3 AFM en/of DNB	319
20.3	Sancties	320
	20.3.1 Reparatoire sancties	320
	20.3.1.1 Algemeen	320
	20.3.1.2 Aanwijzing (artikel 1:75 Wft)	321
	20.3.1.3 Last onder dwangsom (artikel 1:79 Wft)	322
	20.3.1.4 Benoeming van een (stille) curator (artikel 1:76 Wft)	323
	20.3.1.5 Waarschuwing (artikel 1:94 Wft)	324
	20.3.1.6 Overig	325
	20.3.2 Punitieve sanctie: de bestuurlijke boete (artikel 1:80 Wft)	326
	20.3.2.1 Algemeen	326

20.3.2.2	Verdragsrechtelijke aspecten	327
20.3.2.3	Systematiek van het boetestelsel	327
20.3.2.4	Publicatie van boetebesluiten (artikelen 1:97 – 98/100 Wft)	328
20.3.3	Wijzigen, beperken of intrekken vergunning (artikelen 1:104-105 Wft)	329
20.3.4	Samenwerking in het kader van handhaving tussen toezichthouders	329
20.3.5	Geheimhouding (artikelen 1:89 ev. Wft)	330
20.4	Rechtsbescherming	330
20.4.1	Rechtsbescherming tegen sanctiebesluiten (hoofdstukken 6 t/m 8 Awb)	330
20.4.2	Rechtsbescherming tegen publicatie (afdeling 1.5.2 Wft)	333
20.4.3	Schadevergoedingskwesties	334
Hoofdstuk 21		
Privaatrechtelijke geschillen in het financieel recht		337
<i>G.P. Roth en M. van Eersel</i>		
21.1	Inleiding	337
21.2	Veel voorkomende onderwerpen van geschil	337
21.2.1	Informatievoorziening	337
21.2.2	Zorgplicht van (bank)beleggingsondernemingen en financiële dienstverleners	338
21.2.3	Oneerlijke handelspraktijken	342
21.3	Procedures bij de civiele rechter	344
21.3.1	Individuele procedures	344
21.3.2	Ondernemingskamer	347
21.3.3	Collectieve procedures	347
21.4	Alternatieve geschillenbeslechting – KIFID en DSI	349
21.5	Effect van overtreding van de Wft in civielrechtelijke verhoudingen	351
Hoofdstuk 22		
Customer due diligence		353
<i>A.H.J. Kuus</i>		
22.1	Inleiding	353
22.2	Customer Due Diligence: Wft en Wwft	354
22.3	Klantenonderzoek	355
22.4	Risico gebaseerde regelgeving	357
22.5	Meldplicht	359
22.6	Administratie	359
22.7	Handhaving	360
Trefwoordenregister		361
Over de auteurs		369